

Evoluția demografică a satelor actualei comune Dănciulești (1912-2011)

*Pătrașcu Dumitru-Valentin
Pătrașcu Daniela-Liliana*

Autorii dedică acest studiu bunicilor lui Dumitru-Valentin Pătrașcu, trăitori în satele Obârșia, Bibulești și Rădinești, Gheorghe Pătrașcu (1928-2013), Victoria Dragomir, căsătorită Pătrașcu, născută la 1 februarie 1938 în Piscu Rugului, Pătru Munteanu (1933-2014), Aurica Vârlan, căsătorită Munteanu, precum și străbunicilor Haralambie Pătrașcu, Simion Dragomir, Ana Vârlan (1914-1996), văduvă de război, și Ion Vârlan, mort (dispărut) în bătălia de la Cotul Donului.

Comuna Dănciulești a fost înființată în anul 1968 prin alipirea satelor fostelor comune Dănciulești și Rădinești, în condițiile în care în comuna Dănciulești se încheiase colectivizarea agriculturii încă din anul 1962, în timp ce, comuna Rădinești nu fusese colectivizată. Odată cu adoptarea legii nr. 2 din 16 februarie 1968 privind reorganizarea administrativ-teritorială a României, au fost înființate: 39 de județe, 47 de municipii, 236 de orașe, 2 706 comune și 13 149 de sate¹.

Nou-creata comună Dănciulești era formată din satele: Petrăchei, Dănciulești, Zăicoi și Hălăngești, sate componente ale fostei comune Dănciulești, cărora li s-au alăturat satele: Rădinești, Bibulești, Obârșia, arondate anterior fostei comune Rădinești², comună ce fusese înființată încă din anul 1864, odată cu adoptarea legii privind reorganizarea administrativă, lege avizată de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza. Fosta comună Dănciulești fusese arondată, în perioada 1965-1968, raionului Olteț, fiind formată din satele: Dănciulești, Diaconești, Hălăngești, Petrăchei, Pârvulești și Zăicoiu³.

În intervalul de timp cercetat s-au efectuat un număr de 9 recensăminte ale populației, respectiv: 19 decembrie 1912, 29 decembrie 1930, 6 aprilie 1941, 25 ianuarie 1948, 21 februarie 1956, 15 martie 1966, 5 ianuarie 1977, 7 ianuarie 1992, 18 martie 2002 și la 20 octombrie 2011⁴.

Conform legii de organizare a comunelor rurale din data de 1 aprilie 1910, teritoriul județului Gorj era organizat în 11 plăși cărora le erau arondate un număr

¹ Mirela-Minodora Mincă-Mălăescu, *Organizarea administrativă (1948-1968)*, în volumul *Structuri administrative în istoria românilor*, coord. prof. univ. dr. Dinică Ciobotea, Editura Sitech, Craiova, 2011, p. 177.

² Dumitru I. Șeclăman, Vasile I. Popescu, *Noi, zăicoienii...*, Editura MJM, Craiova, 2005, p. 13; Petru Rădulea, *Geografia Gorjului*, Editura Măiastra, Târgu-Jiu, 2009, p. 157.

³ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), coordonatori Cezar Avram, Dinică Ciobotea, Editura Aius, Craiova, 2011, p. 252.

⁴ Dumitru I. Șeclăman, Vasile I. Popescu, *op. cit.*, p. 116.

de 121 de comune rurale⁵, comuna Rădinești fiind arondată plășii Hurezani, din care mai făceau parte comunele: Băcești, Bârzeiu de Pădure, Colțești, Hurezani de Sus, Logrești Birnici, Logrești Moșneni, Piscoiu, Poiana-Seciuri, Pojaru, Roșia și Scrada⁶.

După doar un an, în 1911, județul Gorj a fost reorganizat administrativ-teritorial, prilej cu care s-au înființat 8 plăși, respectiv: Ocolu, Novaci, Peșteana, Cărbunești, Turceni, Bibești și Hurezani, aceasta din urmă cuprinzând comunele: Băcești, Bârzeiu de Pădure, Cordești, Colțești, Frumușei, Hurezani, Logrești Birnici, Logrești Moșneni, Negreni, Piscoiu, Poiana-Seciuri, Pojaru, Rădinești, Roșia și Scrada⁷.

Conform rezultatelor recensământului populației din 19 decembrie 1912, județul Gorj totaliza un număr de 242 563 de locuitori, în creștere cu peste 11 000 de locuitori față de populația înregistrată în anul 1899⁸.

Creșterea populației în perioada 1899-1912 s-a datorat sporului natural, rezultat dintr-o natalitate mai mare decât mortalitatea, dar se datora și românilor refugiați din Transilvania și Banat – ungurenii – care s-au stabilit în România din cauza opresiunii la care erau supuși de autoritățile austro-ungare⁹.

Conform rezultatelor recensământului populației realizat în anul 1912, comuna Rădinești, una dintre cele 120 de comune ale județului Gorj¹⁰, avea un număr de 1 110 locuitori, 516 dintre aceștia fiind bărbați și 594 femei¹¹, în timp ce satul Rădinești, avea 823 de locuitori¹², 170 de capi de familie fiind proprietari de teren, 9 capi de familie fiind împrumăriți la reforma agrară din anul 1864, în timp ce, un număr de 9 capi de familie nu dețineau pământ¹³.

În același an, satul Obârșia, component al comunei Piscoiu, avea 670 de locuitori și un număr de 165 de capi de familie proprietari de teren agricol¹⁴. Totodată, în satul Obârșia nu existau familii care nu dețineau pământ și nicio familie nu fusese împrumărită ca urmare a reformei agrare din anul 1864¹⁵.

În perioada 1912-1930 creșterea populației județului Gorj a fost modestă, totalizând doar 11 249 de locuitori¹⁶, la acest fapt contribuind participarea României la cel de-al doilea război balcanic (1913), în cursul căruia soldații și ofițerii români s-au confruntat cu o epidemie de holeră, precum și de participarea

⁵ Titu Pânișoară, Vasile Marinoiu, Gheorghe Roibu, *Gorjul administrativ-teritorial*, Editura DRIM EDIT, Târgu-Jiu, 2004, p. 301.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*, p. 302.

⁸ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 116.

⁹ *Ibidem*, p. 117.

¹⁰ Dinică Ciobotea, Ileana Cioarec, *Administrația publică în România între anii 1864-1918*, în volumul *Structuri administrative în istoria românilor*, p. 93.

¹¹ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 256.

¹² *Ibidem*, p. 258.

¹³ Petru Poni, *Statistica răzeșilor*, București, 1921, p. 201.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 116.

României la primul război mondial (1916-1918) și la campania armată din vara și toamna anului 1919 din Ungaria. Pierderilor umane cauzate de campaniile militare din anii: 1913, 1916-1918, 1919, li s-au adăugat pierderile cauzate de epidemii (holeră, tifos exantematic), frig, foamete, etc.

Cercetătorul Ion Mocioi relatează într-o lucrare monografică dedicată Ecaterinei Teodoroiu, „*Eroina de la Jiu*“, faptul că printre primele pierderi de vieți omenești din rândurile armatei române înregistrate în cursul primului război mondial s-a numărat și „*soldatul Constantin Farachiu din Rădinești-Gorj*“¹⁷, decedat la 27 august 1916 în spitalul militar nr. 7 din Târgu-Jiu.

În perioada interbelică, condițiilor igienico-sanitare precare li s-a adăugat migrația locuitorilor satelor gorjene către cele mai importante centre urbane ale țării, în mod special, spre capitala țării, cea mai mare parte a lor fiind vânzători ambulanți, muncitori, etc. Exodul tinerilor din satele actualei comune Dănciulești spre București a continuat și în perioada celui de-al doilea război mondial, precum și în primii ani de după încheierea conflagrației.

În acest sens, menționez că atât bunicul meu patern – Gheorghe Pătrașcu¹⁸, născut în satul Obârșia, cătunul Danțu –, cât și bunicul meu matern – Pătru Munteanu, născut în satul Rădinești, cătunul Valea Rugului –, au plecat de la vârste fragede la București, unde au fost comercianți ambulanți de gaz lampant.

Toate aceste cauze au determinat un spor redus al populației județului Gorj în perioada 1912-1930, astfel că, în anul 1920, populația Gorjului se cifra la 247 459 de locuitori, în timp ce, conform rezultatelor recensământului populației din 29 decembrie 1930, populația județului Gorj se cifra la 253 812 de locuitori, în creștere cu peste 11 000 de locuitori față de populația recențată în anul 1912¹⁹.

Conform recensământului populației din 29 decembrie 1930, satul Obârșia avea 797 de locuitori, 377 dintre aceștia fiind bărbați și 420 fiind femei, în timp ce, satul Rădinești totaliza un număr de 636 de locuitori, 296 dintre aceștia fiind bărbați și 340 fiind femei²⁰. Cele mai multe gospodării se aflau în satul Obârșia (178), în timp ce, în satul Rădinești exista un număr de 148 de gospodării, iar în satul Bibulești înțau 108 gospodării²¹.

Constatăm, astfel, că în intervalul de timp 1912-1930, populația satului Obârșia a crescut de la 670 la 797 de locuitori²², în timp ce, populația satelor Bibulești și Rădinești totaliza un număr de 1 103 locuitori, 636 de persoane locuind în satul Rădinești și 467 de persoane locuind în satul Bibulești²³, majoritatea

¹⁷ Ion Mocioi, *Ecaterina Teodoroiu*, Editura Academica Brâncuși, Târgu-Jiu, 2011, p. 53.

¹⁸ Dumitru-Valentin Pătrașcu, *Studiu de caz. Viața unui muncitor în perioada regimului comunist din România*, în „Litua. Studii și Cercetări“, nr. XV, 2013, pp. 365-383.

¹⁹ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 116.

²⁰ Marin Arcuș, *Sate de moșneni la izvoarele pârâului Plosca*, Editura Centrului Județean al Creației Populare, Târgu-Jiu, 1997, p. 90.

²¹ *Ibidem*, p. 91.

²² *Ibidem*.

²³ *Ibidem*.

populației fiind formată din femei. Astfel, în satul Bibulești locuiau 252 de femei și 215 bărbați²⁴.

Această realitate demografică era determinată de efectele nefaste ale participării României la primul război mondial, precum și de faptul că bărbații părăseau satele natale în căutarea unui loc de muncă ce oferea posibilitatea unui câștig financiar necesar susținerii familiei rămase în sat.

Au căzut în chip eroic pe câmpurile de luptă ale primului război mondial: Avrămică A. Nicolae (soldat), Badea N. Gheorghe (soldat), Băloi M. Dumitru (soldat), Bărbulescu D. Ilie (soldat), Badea A. Ilie (soldat), Bădescu Gheorghe (soldat), Bădescu N. Simion (soldat), Boianu N. Nicolae (soldat), Bușe N. Constantin (soldat), Dabu I. Ilie (soldat), Dabu I. Nicolae (soldat), Deaconeașă I. Ilie (soldat), Donescu I. Măndiță (căpitan), Dumitrașcu Stancu (soldat), Drăghici Simion (soldat), Ciocănoiu Șt. Ion (soldat), Zamfir I. Marin (caporal), Florescu C. Ilie (soldat), Glodeș I. Simion (soldat), Gherghe I. Simion (soldat), Grămadă I. Nicolae (soldat), Ion C. Ilie (soldat), Ionică Dumitru (soldat), Lazăr P. Ion (soldat), Manda M. Ion (soldat), Preoteasa Ilie (soldat), Popescu M. Simion (soldat), Popescu M. Dumitru (soldat), Rugeanu I. Simion (soldat) și Zamfir M. Dumitru (soldat)²⁵.

În perioada 1930-1941, populația Gorjului a cunoscut o creștere semnificativă, cifrată la 32 157 de locuitori, ca urmare directă a dezvoltării economice și a îmbunătățirii condițiilor de trai. În aceste condiții, la sfârșitul intervalului menționat, populația județului Gorj totaliza un număr de 285 969 de locuitori²⁶.

Conform rezultatelor recensământului populației din 6 aprilie 1941, comuna Rădinești avea 484 de familii, totalizând 2 154 de locuitori²⁷, 927 dintre aceștia fiind locuitori ai satului Obârșia, iar 1 227 erau locuitori ai satelor Bibulești și Rădinești²⁸.

În consecință, în perioada 1930-1941, populația satului Obârșia a crescut de la 797 de locuitori la 927 de locuitori, în timp ce, populația satului Rădinești a crescut de la 1 103 de locuitori recenzați în anul 1930 pentru satele Rădinești și Bibulești, la 1 227 de locuitori recenzați în satul Rădinești în anul 1941. Astfel, dacă în anul 1930 populația totală a satelor actualei comune Dănciulești era de 1 900 de locuitori, în anul 1941, populația satelor Obârșia, Bibulești și Rădinești totaliza peste 2 000 de locuitori.

În cursul anului 1943, Secția Administrativă din cadrul Prefecturii județului Gorj a realizat o statistică a populației comunelor și satelor din județ, în satele comunei Rădinești, care era arondată plășii Târgu-Logrești, locuind un număr de 2

²⁴ *** , *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 254; Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 91.

²⁵ *Ibidem*, pp. 79-80.

²⁶ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 116.

²⁷ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 92.

²⁸ *Ibidem*.

148 de locuitori, dintre aceștia: 919 persoane locuiau în satul Obârșia, 721 de persoane locuiau în satul Rădinești și 506 persoane locuiau în satul Bibulești²⁹.

În perioada 25 ianuarie 1948 – 1 iulie 1949 s-a realizat un nou recensământ al populației. Rezultatele acestuia relevă faptul că populația comunei Rădinești totaliza un număr de 2 161 de locuitori³⁰. Cei mai mulți locuitori (1 008) se aflau în satul Obârșia, satul Rădinești având 698 de locuitori, în timp ce, populația satului Bibulești totaliza 455 de locuitori³¹. Rezultatele recensământului relevă o mare discrepanță între numărul bărbaților (408) și cel al femeilor (600) ce locuiau în satul Obârșia, în timp ce, în satele Bibulești și Rădinești proporțiile erau aproape egale³².

În ciuda faptului că, în perioada participării României la cel de-al doilea război mondial, au căzut pe câmpurile de luptă 45 de soldați și gradați provenind dintre locuitorii satelor comunei Rădinești, în perioada 1941-1948, populația comunei a crescut de la 2 154 la 2 161 de locuitori³³. Totodată, în perioada 1930-1948, s-a înregistrat o creștere demografică de 261 de persoane³⁴.

În consecință, în ciuda pierderilor umane considerabile cauzate de participarea României la campaniile militare din anii: 1913, 1916-1918 și 1919, populația județului Gorj a cunoscut un proces continuu de creștere în perioada 1912-1941, sporul demografic înregistrat fiind de peste 43 000 de locuitori³⁵.

Tragedia celui de-al doilea război mondial și a implicării României pe fronturile de est (1941-1944) și de vest (1944-1945) au condus la reducerea populației județului Gorj, în perioada 1941-1945, cu 41 569 de locuitori, până la 244 400 de locuitori, număr apropiat de nivelul înregistrat statistic în anul 1912³⁶.

La scăderea populației a contribuit și reducerea natalității, în perioada 1900-1945, natalitatea reducându-se la jumătate, de la nivelul de 42,3‰ înregistrat în anul 1900, ajungând la 24,8‰ în anul 1945³⁷. În același interval de timp, mortalitatea s-a redus de la 23,9‰, nivel înregistrat în anul 1900, până la 18,8‰, nivel înregistrat în anul 1945³⁸. În aceste condiții, sporul natural al populației a scăzut de la 18,4‰, în anul 1900, până la doar 6‰, în anul 1945³⁹.

Începând cu anul 1948 a avut loc un proces de strămutare a tinerilor apti de muncă din zonele rurale ale țării pe șantiere și în zonele urbane, fapt consemnat în rezultatele recensămintelor populației realizate în toată perioada regimului comunist din România.

²⁹ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Gorj, Fond Prefectura Gorj, dosar nr. 1/1943, f. 80.

³⁰ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 256; Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 92.

³¹ *Ibidem*, p. 93.

³² *Ibidem*.

³³ *Ibidem*, pp. 92-93.

³⁴ *Ibidem*, p. 94.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 116.

³⁷ *Ibidem*, p. 118.

³⁸ *Ibidem*.

³⁹ *Ibidem*.

În aceste condiții, dacă în anul 1948 populația comunei Rădinești era de 2 161 de locuitori, recensământul populației realizat la 21 februarie 1956 înregistra un total de 2 010 locuitori, 875 dintre aceștia în satul Obârșia, 694 în satul Rădinești și 441 în satul Bibulești⁴⁰.

În perioada 1945-1950 populația județului Gorj a crescut de la 244 400 de locuitori la 281 928 de locuitori, ajungând aproape de nivelul de 285 969 de locuitori, cea mai mare populație înregistrată în județul Gorj în ianuarie 1941, înaintea intrării României în cel de-al doilea război mondial⁴¹, în condițiile în care natalitatea a cunoscut o creștere ușoară de la 24,8‰, în anul 1945, până la 26,2‰, nivel înregistrat în cursul anului 1950⁴². La creșterea natalității s-a adăugat reducerea mortalității de la 18,8‰, în anul 1945, până la 12,4‰, în anul 1950, fapt care a condus la ridicarea sporului natural de la nivelul de 6‰, înregistrat în anul 1945, până la 13,8‰, nivel înregistrat în anul 1950⁴³.

Conform rezultatelor recensământului populației din 21 februarie 1956, populația județului Gorj se cifra la 293 031 de locuitori, în creștere cu peste 11 000 de locuitori în perioada 1950-1956⁴⁴, ca urmare a unui spor natural de 12,8‰, înregistrat în anul 1956, în condițiile reducerii natalității de la 26,2‰, în anul 1950, până la 23,6‰, nivel înregistrat în anul 1956⁴⁵.

În perioada 1950-1966, sporul natural al populației județului Gorj s-a redus de la nivelul de 13,8‰, în anul 1950, la 12,8‰, în anul 1956, până la 10,4‰, în anul 1960, ajungând la doar 5,8‰, nivelul înregistrat în anul 1966⁴⁶.

Acest fapt a fost determinat de reducerea natalității de la 23,6‰, în anul 1956, la doar 15‰, nivel înregistrat în anul 1966⁴⁷, în condițiile în care mortalitatea s-a redus puțin, de la 10,8‰, în anul 1956, la doar 9,2‰, în anul 1966⁴⁸. În aceste condiții, în perioada 1956-1966, populația județului Gorj a crescut de la 293 031 de locuitori recenzați la 21 februarie 1956, la 298 946 de locuitori recenzați la 15 martie 1966⁴⁹.

Recensământul populației realizat la 15 martie 1966 a relevat o nouă scădere a populației comunei Rădinești, aceasta totalizând un număr de doar 1 720 de locuitori⁵⁰. Totodată, în perioada 1956-1966, populația satului Obârșia s-a redus cu peste 100 de locuitori, până la 773 de locuitori, populația satului Rădinești s-a redus de la 694 la 563 de locuitori, în timp ce, populația satului Bibulești s-a redus de la 441 la 384 de locuitori⁵¹.

⁴⁰ *Ibidem*.

⁴¹ *Ibidem*, p. 116.

⁴² *Ibidem*, p. 118.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 116.

⁴⁵ *Ibidem*.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 118.

⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁸ *Ibidem*.

⁴⁹ *Ibidem*.

⁵⁰ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 94.

⁵¹ *Ibidem*.

Reducerea considerabilă a natalității în intervalul 1956-1966 a condus la decizia dictatorului Nicolae Ceaușescu, instalat în funcția de secretar general al PCR în martie 1965, de a adopta un decret privind interzicerea întreruperilor de sarcină.

Ca o consecință directă a acestui decret, în anul 1967 rata natalității în județul Gorj s-a ridicat la 31,5‰, mai mult decât dublul ratei de 15‰, ce se înregistrase în anul 1966⁵². Rate ridicate ale natalității s-au înregistrat și în anii 1968 (29,8‰) și 1969 (27‰). Acest fapt a condus la înregistrarea celor mai ridicate sporuri naturale din perioada 1912-2011, respectiv de 21,1‰, în anul 1967, și de 19,2‰, în anul 1968⁵³.

După anul 1969 rata natalității a intrat, din nou, în declin, astfel că, aceasta se cifra la 23,5‰, în anul 1970, la 22‰, în anul 1971, ajungând la 20‰, în anul 1973⁵⁴, fapt care a condus la reducerea sporului natural al populației de la 15,1‰, în anul 1969, la 12,2‰, în anul 1970, la 11‰, în anii 1971 și 1972, și la doar 9‰, nivel înregistrat în anul 1973⁵⁵.

În aceste condiții, populația județului Gorj a crescut până la 317 045 de locuitori, nivel înregistrat în anul 1970, cu peste 19 000 de locuitori mai mult decât nivelul de 298 946 de locuitori înregistrat la recensământul populației din data de 15 martie 1966⁵⁶.

Conform rezultatelor recensământului populației din 5 ianuarie 1977, populația județului Gorj se ridica la 348 521 de locuitori, reprezentând o creștere de aproape 50 000 de locuitori față de nivelul înregistrat la recensământul din 15 martie 1966⁵⁷.

În intervalul 1966-1977, populația satelor Obârșia, Bibulești și Rădinești a continuat să scadă, astfel că, la recensământul populației realizat în ianuarie 1977, populația celor 3 sate totaliza un număr de 1 669 de locuitori⁵⁸. Populația satului Obârșia totaliza 700 de locuitori, reprezentând o diminuare de peste 10% față de populația recenzată în anul 1966, în timp ce, populația satelor Bibulești și Rădinești a crescut cu 12, respectiv 10 locuitori⁵⁹.

În perioada 1977-1990, populația județului Gorj a cunoscut un proces continuu de creștere, proces determinat, „în cea mai mare parte, de sporul migrator din alte județe ale țării, ca urmare a intensificării exploatărilor de cărbune, a extracției petrolului și a gazelor naturale, construcțiilor energetice, etc”⁶⁰. În aceste condiții, în anul 1990, populația județului Gorj se cifra la 387 209

⁵² Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 118.

⁵³ *Ibidem*.

⁵⁴ *Ibidem*.

⁵⁵ *Ibidem*.

⁵⁶ *Ibidem*, p. 116.

⁵⁷ *Ibidem*.

⁵⁸ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 94.

⁵⁹ *Ibidem*.

⁶⁰ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 117.

locuitori, în creștere cu 38 688 de locuitori față de nivelul recenzat la data de 5 ianuarie 1977⁶¹.

În anul 1986 populația satelor Obârșia, Bibulești și Rădinești totaliza un număr de 1 453 de locuitori, în scădere cu peste 200 de locuitori față de nivelul înregistrat în anul 1977⁶².

În consecință, în perioada 1977-1986, populația satului Obârșia s-a redus de la 700 la 612 de locuitori, iar populația satului Rădinești s-a diminuat de la 573 la 503 locuitori⁶³. În schimb, în aceeași perioadă de timp, populația satului Bibulești a scăzut de la 396 la 338 locuitori⁶⁴. Având în vedere aceste evoluții, în perioada 1948-1986, populația satelor Obârșia, Bibulești și Rădinești s-a redus de la 2 161 de locuitori la doar 1 453 de locuitori⁶⁵.

Anul 1990 a marcat, la nivelul județului Gorj, revenirea la o rată a natalității de 15‰, egală cu rata natalității înregistrată în anul 1966, în condițiile unei mortalități de 10,9‰, mult superioară celei înregistrate în anul 1966⁶⁶.

În aceste condiții, sporul natural de 4,1‰, înregistrat în anul 1990, a fost inferior celui de 5,8‰, înregistrat în anul 1966⁶⁷. Acesta a fost cel mai scăzut nivel al sporului natural al populației județului Gorj din intervalul 1899-1990⁶⁸.

După anul 1990 rata natalității și sporul natural au cunoscut un proces de diminuare continuu, ajungând de la 13,5‰, în anul 1991, la 12,8‰, în anul 1992, la 12,4‰, în anul 1993, la 11,7‰, în anul 1995, respectiv la 11,3‰, în anii 1996 și 1997, în timp ce, rata mortalității a crescut de la 10,9‰, în anul 1990, până la 12,2‰, în anul 1996, respectiv, 12,1‰, în anul 1997⁶⁹.

În aceste condiții, începând cu anul 1991, în localitățile rurale din județul Gorj sporul natural al populației a fost negativ, evoluând de la - 0,2‰, în anul 1991, la - 3,2‰, în anul 1998, în timp ce, în mediul urban, s-a redus de la 8,5‰, în anul 1991, la doar 3,8‰, în anul 1998⁷⁰. În consecință, în anul 1998, s-au mai înregistrat sporuri naturale pozitive în doar 19 localități din județul Gorj⁷¹.

Trendul ascendent al populației județului Gorj a continuat doar în primii 3 ani după revoluția din decembrie 1989, populația cifrându-se la 388 600 de locuitori în anul 1991, și atingând nivelul maxim de 401 021 de locuitori în anul 1992⁷².

După anul 1992 populația județului Gorj s-a diminuat continuu, procesul fiind determinat de desființarea fostelor întreprinderi și, implicit, a locurilor de

⁶¹ *Ibidem*, p. 116.

⁶² Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 94.

⁶³ *Ibidem*.

⁶⁴ *Ibidem*.

⁶⁵ *Ibidem*.

⁶⁶ Petru Rădulea, *op. cit.*, p. 118.

⁶⁷ *Ibidem*.

⁶⁸ *Ibidem*.

⁶⁹ *Ibidem*.

⁷⁰ *Ibidem*, p. 121.

⁷¹ *Ibidem*.

⁷² *Ibidem*, p. 116.

muncă existente anterior, fapt care a determinat emigrarea tinerilor aflați în căutarea locurilor de muncă în străinătate, precum și revenirea unor foști angajați ai unităților miniere din județul Gorj în regiunile natale, de unde au fost aduși în Gorj în perioada comunistă.

În aceste condiții, în anul 1999, populația județului Gorj se cifra la 397 238 de locuitori, în scădere cu aproape 4 000 față de populația recențată în anul 1992, în timp ce, la recensământul populației realizat la 18 martie 2002, aceasta se cifra la doar 387 308 de locuitori, în scădere cu aproape 10 000 de locuitori față de nivelul înregistrat în anul 1999⁷³.

Conform rezultatelor recensământului populației realizat la 7 ianuarie 1992, populația satelor Obârșia, Bibulești și Rădinești se cifra la 1 774 de locuitori, populația satului Obârșia crescând de la 612 locuitori, în anul 1986, la 795 de locuitori, populația satului Rădinești crescând de la 503 la 572 de locuitori, în timp ce, populația satului Bibulești scăzuse de la 503 la 407 locuitori⁷⁴.

După anul 1992 populația satelor comunei Dănciulești a intrat într-un proces de diminuare determinat atât de migrarea tinerilor spre centre urbane din țară, cât și, mai ales, de emigrarea acestora în statele Europei Occidentale, în căutarea locurilor de muncă.

În aceste condiții, la recensământul populației realizat la 18 martie 2002, comuna Dănciulești totaliza un număr de 2 799 de locuitori, un procent de 97,9% din populație fiind creștini ortodocși. În acest context, satul Petrăchei totaliza doar 157 de locuitori⁷⁵, satul Zăicoi avea un număr de 199 de locuitori⁷⁶, satul Dănciulești avea 352 de locuitori⁷⁷, satul Bibulești avea 398 de locuitori⁷⁸, satul Hălângești avea 428 de locuitori⁷⁹, în timp ce, satul Rădinești totaliza un număr de 472 de locuitori⁸⁰, iar satul Obârșia, cel mai populat sat al comunei Dănciulești, totaliza un număr de 778 de locuitori⁸¹.

Conform rezultatelor recensământului populației realizat la 20 octombrie 2011, populația județului Gorj totaliza 341 594 de locuitori, în scădere cu peste 45 000 de persoane față de cei 387 308 de locuitori recențați la 18 martie 2002.

Conform aceluiași rezultat, populația comunei Dănciulești totaliza 2 269 de locuitori, în scădere cu 530 de locuitori față de populația recențată la 18 martie 2002, reprezentând o scădere cu aproape 20% a populației satelor comunei Dănciulești în mai puțin de un deceniu. Acestui fapt i se adaugă și îmbătrânirea populației comunei și creșterea mediei de vârstă a populației.

În consecință, în intervalul de timp la care se referă acest studiu, populația satului Bibulești a cunoscut o creștere de la 287 de locuitori (124 bărbați și 163

⁷³ *Ibidem*, p. 117.

⁷⁴ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 94.

⁷⁵ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 256.

⁷⁶ *Ibidem*.

⁷⁷ *Ibidem*, p. 254.

⁷⁸ *Ibidem*.

⁷⁹ *Ibidem*.

⁸⁰ *Ibidem*, p. 258.

⁸¹ *Ibidem*, p. 255.

femei) recenzați în anul 1912⁸², la 467 de locuitori (215 bărbați și 252 femei) conform recensământului din anul 1930⁸³, ajungând la 504 locuitori (250 bărbați și 254 femei) recenzați în anul 1941⁸⁴.

Odată cu intrarea României în cel de-al doilea război mondial, precum și în intervalul 1948-1966, populația satului Bibulești s-a diminuat continuu, astfel că, la recensământul populației din anul 1948⁸⁵, satul avea 455 de locuitori, 222 fiind bărbați și 233 femei, pentru ca, în anul 1956 să fie recenzați doar 441 de locuitori⁸⁶, iar în anul 1966 satul să mai numere doar 384 de locuitori⁸⁷.

După anul 1966, populația satului Bibulești a cunoscut un proces lent de creștere, astfel că, la recensământul populației realizat în anul 1977, satul avea un număr de 396 de locuitori⁸⁸, iar la recensământul din anul 1992 populația satului se cifra la 407 locuitori⁸⁹. În ciuda acestui fapt, în intervalul 1941-1992, populația satului scăzuse de la 504 la 407 locuitori, ceea ce echivalează cu circa 20%. După anul 1992 tendința de diminuare continuă a populației s-a reluat, astfel că, la recensământul populației realizat în anul 2002, în satul Bibulești au fost recenzați doar 398 de locuitori⁹⁰.

Aceeași tendință se observă și în cazul populației satului Obârșia, cel mai populat sat al comunei Dănciulești, a cărui populație a cunoscut un trend ascendent până în anul 1948, astfel că, satul avea 670 de locuitori în anul 1912⁹¹, 797 de locuitori în anul 1930⁹², 896 de locuitori în anul 1941⁹³ și nu mai puțin de 1 008 locuitori în anul 1948⁹⁴. În perioada 1948-1977 populația satului s-a diminuat continuu, astfel că, în anul 1956 erau recenzați un număr de doar 875 de locuitori⁹⁵, în timp ce, în anul 1966 satul Obârșia avea o populație de 773 de locuitori⁹⁶, iar în anul 1977 se ajunsese la doar 762 de locuitori⁹⁷, ceea ce echivalează cu o diminuare de aproape 25% a populației satului în perioada 1948-1977. Populația satului a crescut până la 795 de locuitori în anul 1992, pentru ca, după această dată, procesul de reducere a populației să fie reluat, astfel că, în anul 2002 populația satului Obârșia să fie de doar 778 de locuitori⁹⁸.

⁸² *Ibidem*, p. 254.

⁸³ *Ibidem*.

⁸⁴ *Ibidem*.

⁸⁵ *Ibidem*.

⁸⁶ *Ibidem*.

⁸⁷ *Ibidem*.

⁸⁸ *Ibidem*.

⁸⁹ *Ibidem*.

⁹⁰ *Ibidem*.

⁹¹ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 90.

⁹² *Ibidem*, p. 91; ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 255.

⁹³ *Ibidem*.

⁹⁴ *Ibidem*.

⁹⁵ *Ibidem*.

⁹⁶ *Ibidem*.

⁹⁷ *Ibidem*.

⁹⁸ *Ibidem*.

Populația satelor fostei comune Rădinești a crescut de la 1 110 locuitori în anul 1912⁹⁹ până la 2 154 de locuitori recenzați în anul 1941¹⁰⁰ și la 2 161 de locuitori recenzați în anul 1948¹⁰¹, după această dată populația reducându-se la 2 010 locuitori în anul 1956¹⁰² și la doar 1 720 de locuitori recenzați în anul 1966¹⁰³, cu puțin timp înaintea desființării comunei și alipirii satelor componente comunei Dănciulești.

Populația satului Rădinești se cifra la 823 de locuitori în anul 1912¹⁰⁴, pentru ca, în 1930, populația recențată a satului să fie de 636 de locuitori¹⁰⁵, iar în anul 1941 să fie recenzați 725 de locuitori¹⁰⁶. În perioada 1941-1966, populația satului Rădinești a cunoscut un proces rapid și continuu de diminuare, astfel că, în anul 1948 au fost recenzați 698 de locuitori¹⁰⁷, în anul 1956 numărul locuitorilor a scăzut la 694¹⁰⁸, iar în anul 1966 populația satului totaliza doar 563 de locuitori¹⁰⁹. În perioada 1966-1992 populația satului Rădinești a cunoscut un proces de stagnare, astfel că, în anul 1977 satul număra 573 de locuitori¹¹⁰, iar în anul 1992 satul avea 572 de locuitori¹¹¹. După 1992 populația satului Rădinești s-a diminuat continuu și accentuat, astfel că, la recensământul populației din anul 2002, satul totaliza un număr de doar 472 de locuitori¹¹², ceea ce echivalează cu o diminuare cu circa 15%.

Conform Institutului Național de Statistică, la 1 ianuarie 2016, populația rezidentă a comunei Dănciulești se cifra la 2 055 de locuitori, din care 1 014 bărbați și 1 041 femei¹¹³, ceea ce relevă o nouă diminuare importantă a populației comunei, populație ce se cifra la 2 269 de locuitori conform rezultatelor oficiale ale recensământului populației realizat la data de 20 octombrie 2011. În aceste condiții, în intervalul 20 octombrie 2011 – 1 ianuarie 2016, populația comunei Dănciulești s-a diminuat cu 219 persoane, reprezentând aproape 10% din totalul populației comunei recențate la data de 20 octombrie 2011.

Trebuie remarcat, însă, faptul că aceeași publicație a Institutului Național de Statistică arată că populația rezidentă a României la data de 1 ianuarie 2016 se cifra

⁹⁹ *Ibidem*, p. 256.

¹⁰⁰ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 92.

¹⁰¹ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 256.

¹⁰² *Ibidem*.

¹⁰³ *Ibidem*.

¹⁰⁴ *Ibidem*, p. 258; Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 54, 90.

¹⁰⁵ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 256.

¹⁰⁶ *Ibidem*.

¹⁰⁷ Marin Arcuș, *op. cit.*, p. 93.

¹⁰⁸ ***, *Dicționarul istoric al localităților din județul Gorj*, vol. I (A-I), p. 256.

¹⁰⁹ *Ibidem*.

¹¹⁰ *Ibidem*.

¹¹¹ *Ibidem*.

¹¹² *Ibidem*.

¹¹³ ***, *Populația României pe localități. 1 ianuarie 2016*, coordonatori: Elena Mihaela Iagăr, Silvia Piscică, Lavinia Bălțeanu, Institutul Național de Statistică, 2016, p. 91. Publicație electronică accesată la adresa http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/populatia_romaniei_pe_localitati_la_1_ianuarie_2016.pdf.

la 22 241 718 de locuitori, cifră total eronată având în vedere rezultatul oficial al recensământului populației României desfășurat la data de 20 octombrie 2011, ce se cifra la 20,1 milioane de locuitori.

Aceeași publicație precizează că populația rezidentă a județului Gorj s-ar cifra, la data de 1 ianuarie 2016, la 366 261 de locuitori¹¹⁴, fapt imposibil având în vedere rezultatele oficiale ale recensământului populației realizat la data de 20 octombrie 2011, când populația județului Gorj se cifra la puțin peste 341 000 de locuitori.

În concluzie, criza demografică gravă pe care o traversează România după 1992 se manifestă cu consecințe nefaste în mediul urban, dar este mult mai acută în mediul rural, satele Gorjului traversând o perioadă de depopulare accentuată de criza economică declanșată după revoluția din decembrie 1989. În acest context, recensămintele realizate în perioada 1992-2011 relevă o scădere dramatică a populației satelor actualei comune Dănciulești, doar în perioada 2002-2011 scăderea fiind de aproape 20%.

Criza demografică din mediul rural nu este, însă, un lucru nou, ea manifestându-se imediat după instaurarea regimului comunist în România, astfel că, în intervalul de timp 1948-1986 populația satelor Obârșia, Bibulești și Rădinești s-a redus în mod dramatic de la 2 161 la 1 453 de locuitori, reprezentând o diminuare de peste 35%.

În aceste condiții, criza demografică din mediul rural, în general, și cea a satelor actualei comune Dănciulești, în special, se manifestă în mod continuu imediat după încheierea celui de-al doilea război mondial, ca urmare a migrării tinerilor în căutare de locuri de muncă spre centrele industriale și urbane ale țării – în perioada comunistă – respectiv, spre statele dezvoltate ale Europei și spre principalele centre urbane din țară, fenomen înregistrat după revoluția din decembrie 1989. Fenomenul emigraționist a determinat o scădere dramatică a natalității și a sporului natural în mediul rural, fapt care a condus la îmbătrânirea populației satelor și la depopularea accelerată a acestora.

¹¹⁴ *Ibidem.*